בור:

ים ייג מונה, כל [עינוכן כ. זכחים נח:], גל [בילה ג. וש"נ], ד) [לעיל לט. וש"נ], ה) תמיד

לג., ו) ותוספתא פ"ב ה"ין [ושם איתא הגיר' ושתי

ו) [ויקרא טו], ח) שייך למשנה

לעיל דף מג:,

תורה אור השלם

ו. וגם אני חירם אשר נשא

ָזְרֶב מֵאוֹפִיר הַבִּיא מֵאפִיר עֲצֵי אַלְמָגִים הַרְבֵּה מְאד

ואבן יקרה: מלכים אייא

3. וַיַּעשׁ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתִים צָּנָּה זְהָב שְׁחוּט שֵׁשׁ מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל

ָּבְצָנָה הָאֵחַת: הַצְּנָה הָאֵחַת:

וַיַּעשׁ הַמֵּלֶךְ כַּסָא שׁן גָּדוֹל וַיִּצַפַּהוּ זָהָב מוּפָּז:

מלכים אי

נר מצוה לה א מיי׳ פ״ב מהל׳ עבודת יוה"ל הלי ה: יוה"ל הלי ה: לו ב מיי פ"ג מהלכות

תמידין הלכה ה: לז ג מייי פ"ב מהלכות עבודת יוה"כ הל' ה:

גליון הש"ם

גמרא וזהב אופיר. מלכים א' י' י"א. זהב מופז. מ"א י י״ח. זהב שחוט. מ״ח י ט״ז. זהב סגור. מ״ח י כ״ח. זהב פרוים. דה״י ב׳ ג׳ ו׳: רש"י ד"ה קב גחלים. לתוך אמה סילון. עיין לקמן דף מו ע"ב תוד"ה כי פליגי:

רבינו חננאל

אמ**ר רב אדא** בר אהבה ש״ מעלות דאורייתא והכי גמירי להו. פי׳ כגון עשר קדושות ששנינו במשנתינו, וקדושת כל אחת יש לה מעלה מן . האחרת, ומעלת ההיכל זולחי מעלה בין האולם ולמזבח. ואסיקנא אולם ובין האולם ואסיקנא אול דבין האולם ולמזבח חדא קדושה הואי, היכל ואולם שתי קדושות הם. מפני מה לא היתה מחתה של זהב בכל יום, מהתורה חסה על ממונם של ישראל. **תני** חדא נתפזרו לו קב גחלים מכבדן לאמה. ותניא אידך קביים. בשלמא הא דתני [קב] רבנן היא, דתנן בכל היום חותה בשל ארבע קבין ומערה לתוך מחתה של שלשת קבין ומתפזר קב, אלא הא דתניא קביים לר' יוסי ליתה, דהא ר' יוסי חותה בשל סאה שהיא ו' קבין, ומערה בשל שלשת קבין קתני, נשארו ג' קבין, לרבנן נמי ליתה דהא קב נשאר להן. ושנינן לר' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה היא, דתני בשל בן בווקה האה מכניס, נשארו מן קביים היה מכניס, נשארו מן הארבעה קבין [קביים]. ובא רב אשי ואוקמה לר' יוסי י ואמר הכי קתני ר' יוסי חותה . בסאה מדברית, ומערה לתוך שלשת קבין ירושלמיות. שלשות קבין ירושלמיהה. הגרסינן בעירובין פרק כיצד משתתפין בתחומין, ת"ר סאה ירושלמית עודפת על של מדברית שתות. בכל יום היתה המחתה כבדה שהיתה גילדה עבה (והיום רך), ילמה היתה היום ידה ארוכה. ותמצא מסייעתו. ניאשתיק . כִיסוי כדאמרי רבנן בשמש כי כיסוי כו אמוי ובגן בשמש כי b) [לעתיד לבוא הק׳ מערטלו מנושתקו]. בכל יום היה זהבה ירוק והיום אדום. אמר וזהב טוב. וזהב שחוט. וזהב

אופיר. וזהב מופז. וזהב סגור. וזהב פרוים. ל) כל"ל, ע"פ הערוך ערך

דאילן מהיכל פרשי בין בקרושה דידיה. הכי פירושה לדידן לא הוה ליה למתני האי לישנא דבין בשעת הקטרה וכו׳ אלא הכי איבעי ליה למתני שבהיכל פורשין בין בקדושה דידיה בין בקדושה דלפני ולפנים דמשמע בין דקטרת בין דמתן דמים ובין

האולם ולמזבח אין פרישה אלא בקדושה דהיכל דקטרת ודמתן דמים ואמאי נקטה הקטרת דמשמע הקטרת ותו לא בשלמא לדידי דאמרי דפורשין בין האולם ולמזבח אף בשעת הקטרה לפני ולפנים ולא במתן דמים דלפני ולפנים ניחא הא דנקט הקטרה ומשני שם פרישה אחת היא ותנא הקטרה משום דעיקר קרא איירי בה וה"ה במתן דמים:

אתיא כפרה מיוה"כ. תיתה לי בשלמה שעירי עבודת

כוכבים כתיב בהן כפרה בפרשת שלח אבל פר כהן משיח דלא כתב ביה כפרה אע"ג דאיתקש לפר העלם דבר מנלן למאן דאמר בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נ.) דדבר הלמד בג"ש אין חוזר ומלמד בהיקש והא פר העלם גופיה בגזירה שוה דכפרה כפרה גמר ויש לומר למאן דאמר בזבחים פרק בית שמאי (דף מ:) לפר זה פר העלם ואע"ג דקרא בדידיה איירי איצטריך למיהוי מאי דאתיא ליה מהיקשה כמאן דכתב בגופיה לדידיה ניחא הכא דאיכא למימר כי היכי דאמרינן דאהני לפר זה פר העלם למאי דילפינן ליה בהיקשא מפר כהן משוח למיהוי כמאן דכתב בגופיה הכי נמי אהני להאי מילתא דהכא דגמרינן מיוה"כ למיהוי כמאן דכתב בגופיה ולמאן דאמר לפר זה פר יום הכפורים יש לומר דלדידיה לא קשיא דהא כיון דדריש ועשה לפר זה פר יום הכפורים כאשר עשה לפר זה פר כהן משיח הרי איתקשו פר יוה"כ ופר כהן משיח להדדי וגמר מפר יוה"כ לפרישה דאף על גב דשעירי עבודת כוכבים דילפינן להו התם מדכתב החטאת בפר העלם ודרשינן מיניה שעירי עבודת כוכבים לא חשיב להו התם כאילו הוקשו לפר כהן משיח אלא לפר העלם דכתב ביה קרא שאני התם דהחטאת ייתורא בעלמא הוא ואין במשמעותו שיהא מוקש לפר כהן משיח אבל פר כהן משיח ופר יום הכפורים בהילוך לישנא דקרא משמע שהוקשו זה לזה ועשה לפר זה דהיינו פר כהן כאשר עשה לפר יום הכפורים וכן פירש שם רינב"א אמילתא אחריתי:

בבל יום לא היה לה ניאשתיק. פרש"י טבעת להשמיע קול נרתק שלא יכווה ונראה לריב"א כעין נרתק של עור היה עשוי

כדכתיב ונשמע קולו בבואו אל הקודש ובירושלמי גרסינן סביב ידה של מחתה לאחוז בה שלא יכווה משום דכל כלי מתכות חם מקלחו חם כולו ולפיכך היה לריך היום נרתק יותר

ממנו שאין טבול יום נכנס לשם כו' והוא מדרבען [כדאמרינן ביבמות] [1, ב] חלר חדש[ה] שחדשו בה דברים ואמרו טבול יום לא יכנס

דאוריימא. ש"ש שעדות דאורייתא. פי רש"י מעלות (אחרות) ואחרונות] דקדושות שתנינו בכמה תקומות בעורה דבין האולם ולמובח דאוריימא, ולהכי גזור רבנן בין האולם למובח משאר עזרה שהוא קדוש יותר מן החורה. אלא אי אמרת דרבנן נינהו, שאינו קדוש יותר מן העזרה כלל אלא מדרבנן, בעזרה נמי ליגזור. ואין נראה לריב"א דהא מעלות טובא איכא בינייהו, דאע"ג דמדרבנן נינהו שהחמירו

בין האולם ולמזבח יותר משאר עזרה, הכא נמי החמירו זו יותר. ועוד דקשני המס [כלים פ״א מ״ע] א״ר יוסי בה״ דברים בין האולם למזבח (עולה) [שוה] להיכל שאין בעלי מומין ופרועי ראש ושחויי יין ושלא רחוץ ידים ורגלים [נכנסים לשם], ופורשין [מ]בין האולם למזבח, משמע שכל אלו המעלות שוות וכולהו מדרבטן. ופירש ריב״א ש״מ הני מעלות דאוריימא נינהו וגמרא גמירי להו הכי דפורשין,

דאי אמרת רבנן נינהו ובין האולם למזבח גזירה שלא יכנס בהיכל, בעזרה נמי ליגזור. מיהו אומר רבינו כי יכול רש"י לדחות דבחומרא דשתויי יין וחבירו (אמי) [אמא] ליה שפיר שאסרו ליכנס בין האולם למובח [שמא] יכנס להיכל [כיון שהחומרא מדרבנן, אבל בפרישה יש]

מבשאר ימים לפי שהיו הגחלים שוהים במחתה זמן מרובה עד שהיתה חמה הרבה ושוב מוליא אותה שהיא אחת מהעבודות הוצאת כף ומחתה ופריך בירושלמי ואינו חולץ ומשני קובעו במסמר כלומר על ידי מסמרין היה נקבע אותו נרתק לבית יד שיהא בעל ויחשב כגוף המחתה: דהב שוב. מפרש בירושלמי כשלורפים אותו אינו נחסר כלום זהב מופז על שם מקומו: • דהיום מקיתון של זהב. דאמר בפרק שני דובחים (דף כב.) דבכל כלי שרת מקדש דכתיב ירחלו לרבות שאר כלי שרת. ריב"א:

דאילו מהיכל פרשי בין בקדושה דידיה בין בקרושה דלפני ולפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בקדושה דהיכל אמר רבא שם פרישה אחת היא אמר מר כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים מנא לן א"ר פדת אתיא כפרה כפרה מיוה"כ אמר רב שמע מינה מעלות דאורייתא והכי גמירי להו דאי ס"ד דרבנן מאי שנא בין האולם ולמזבח דילמא מיקרו ועיילי מכולה עזרה נמי נפרשו דילמא מיקרו ועיילי בין האולם ולמזבח כיון דלא מפסיק מידי לא מינכרא מילתא עזרה כיון דאיכא מזבח החיצון דמפסיק מינכרא מילתא אמר רבא ש"מ יּלְדושת אוֹלם והיכל חדא מילתא היא באי מ"ד שתי קדושות נינהו אולם יגופיה גזירה וניקום ונגזור גזירה לגזירה לא אולם ובין האולם ולמזבח חדא קדושה היא היכל ואולם שתי קדושות: בכל יום היה חותה בשל כסף וְכו': מ"ם "התורה חסה על ממוגן של ישראל: והיום חותה בשל זהב ובה היה מכנים: מ"מ אמשום חולשא דכ"ג: בכל יום בשל ארבעת קבין וכו': תנא יינתפזרו לו יקב גחלים מכבדן לאמה תני חדא קב ותניא אידך קביים בשלמא הך דתני קב רבנן אלא הך דתני קביים מני לא רבנן ולא רבי יוםי אמר רב חמדא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה היא דתניא ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר בשל קביים היה מכנים רב אשי אמר אפילו תימא רבי יוםי והכי קאמר בכל יום היה חותה בשל סאה מדברית ומערה לתוך שלשת קבין ירושלמיות: בכל יום היתה כבידה והיום קלה: תנא בכל יום היתה גלדה עבה והיום רך בכל יום היתה קצרה והיום ארוכה מ"ם יכדי שתהא זרועו של כ"ג מסייעתו תנא יבכל יום לא היה לה ניאשתיק והיום היה לה ניאשתיק דברי בן הסגן: בכל יום היה זהבה ירוק: א"ר חסדא שבעה זהבים הן זהב וזהב מוב פוזהב אופיר ברוים בחוו זוהב שחום ⁴וזהב ברוים מופז זוהב פרוים זהב וזהב מוב דכתיב יוזהב הארץ ההוא מוב זהב אופיר דאתי מאופיר זהב מופז

חמש ירושלמיות וכשחותה בשל סחה שדומה מדברית ומערה לתוך שלשת קבין קביין ירושלמיות: היה גלדה עבה. ירושלמיות נתפזרו לו (ד) דופנה עבה לכך היתה כבדה: רך. דק: ניאשתיק. טבעת בראשה שמקשקש ומשמיע קול משום ונשמע קולו בבואו וגו׳

(שמות כח): ווהב החרך ההוא טוב. מכלל דאיכא זהב סתמא:

שדומה

עין, קל וחומר על ממוגן של לדיקים (לעיל לט. ועי"ש מוסף רש"י). תום' ישנים (המשך) להחמיר כמו כן בעזרה כדי שלא יכנס להיכל כיון שהחומרא מן התורה. ורש"י פירש כן

רבי דהקטרה אם גמיר קאי אבין אולם למובח כמו שכחוב בפסוק בהדיא גבי פרישה דהיכל. ועוד י"ל כי רש"יי פירש כן כמיבא בהדיא. אך י"ל דגמרא גמיר קאי אבין אולם למובח כמו שכחוב בפסוק בהדיא גבי פרישה דהיכל. ועוד י"ל כי רש"יי פירש משום דאמרינן לקמן בסמוך גבי אמר רבא ש"מ (דרשות) [קדושת] היכל ואולם חדא היא כו׳ היא גופה גזירה כו׳ ומנין לו דגזירה היא משום האחרון גני אמר רבל ש"מ, ודרשות) קדושתן הרבל ואול בי היי ומנין לו דגויהה היא משום האחרון לתמנין לתקון בסמוך גבי אמר רבל ש"מ, ודרשות) קדושתן הרבל ואולם החדש לבי היא לועיל, על כן נראה לרבינו עתה כפירוש רש"י, אך שלא נעמיד מעלות על קדושת עורת שים אלא בשל בין האולם למובח. בירון ד"א מספיק מידי "א מינברא ברי. וא"מ אמאי לא מוכח בקומת הלובי ולפנים לא האול לא שנו אלא בשעת הקטרת דהיכל אבל בשעת הקטרת דלפני ולפנים [מהיכל פרשי. ושמא הדקטרה דלפני ולפנים דמונית? לא גדו כל כך. אי נמי כמו [שפיכז] ה"ר יוסף בפניתן שיעמדו שם כדי שיכלו לראות שלא יתקן מנחחן ויכט שם "הכס כדרך הלדוקין, ולע"ש שא לא גדו כל כך. אי נמי כמו [שפיכז] ה"ר יוסף בפניתן שיעמדו שם כדי שיכלו לראות שלא יתקן מנחחן ויכט שם "ייכט כדרך הלדוקין, ולע"ש שא לא לראות בל מי"מ מאי דאישים לתקן כל כך ל). גדולים אליד ואילד ואילד וחדה שן המשובלות הפנימיות ב"י. רביני עקב לא גריק ליה הכא אלא פניק מתיד [מ"ד] גריק ליה גבי הקטורת של כו וס, ופיכש שעטם משום דמומי בווים ביו און שתהא אש בעלה על לה מתיד [מ"ד] גריק ליה גבי קטורת של כו וס, ופיכש שטם משום דמומי בווים בפורים. הרום חורת בשל אוה בל לחלים של הלא פליק מום בפורים. הרום חורת בשל הבל המתיד [ש"ה מ"מ אל מלי במול בל מולה בדן ליום הפסומים. הרום חורת בשל הבל הכת בחל הלא של הלא ליוני) שטל, והוא הדץ ליום הפסומים. הרום חורת בשל הבל התביר בלה באם הוה לא של הלא ליוני) שטל, הוא הדץ ליום הפסומים. הרום חורת בשל הבל התבר בחלה באש באם הלא לא מיק בה הבלה באש באום, הילב אם המומות לא של הלא ליוני של הלא למים באם הוא באום הילב אם של הלא מיום ברלה בחבר באלם באם הילב אם מונור ביום בחומה בל המלב במוחות באום בליים. בתפור לאות ביום לא משרכיו הלא מדין ליום בסומים. הרום הורה של האות ביום לא מיום ביום ביום לא ביום ביום לא מתוחים באות המשל באות ביום הלא ביום באות הור בא מתפור באות ביום הלא מולה בתלובים הלא מולים באות היום באות היום בלים בל המול ביום בלים הוא מול מולה בל החוב בל המשוב הוא המול ביום המולב ביום בלה המול ביום בלה בלא משל הוא המשום בל המולב המול היום בל המולם בל המולם בל המולם בל המול בל המולב בל המולם בל המולם בל המולם בלים בל המול המולם בל המולם בל המולם בל ביום בל המולם בל הוא המו בפרק במחל דראש השנה לל. בפרק במחל דראש השנה לא אמרינן רשואל בל ימנאה, במלגושי והב קאמרינן דאין קטיגור נעשה סיגור ב) . גתפורו דו קב גהדים סבברן דאסה. הקשה רבינו נסים גאון היכי מכבדין לאמה ומפסיד קדש והלא קדשו בכלי שרת וחטן (עדיות פ״ח מ״א) (מעיד)

תום' ישנים

אתיא כפרה כפרה. מימה אתיא בפרה בפרה. מימה אמאי לא מיצעיא ליה בקטרת מנא לן דפורשין בשעת הקטרה, דהא לא אשכחן פרישה אלא בקטרת דלפני ולפנים אבל בקטרת דהיכל שהוא כמו מתן דמים לא ישר של מילה למילם. יודל כין דקטרת הוי דבר שבחשאי יש (לפנים) [לפרוש] גם בשביל הקטרה דהיכל. ש"ש שעדות אשלחן מיהא פרישה: ריצ"או "ד"ל כיון דקטרת הוי דבר שבחשאי יש (לפנים) [לפרוש] גם בשביל הקטרה דהיכל. ש"ש שעדות בשים דאורייראא. פירש רש"י כל מעלות השנויות במס" כלים [פ"א] מהר הבית ואילך. ואין נראה לרבינו דהא קחני החם עזרת נשים מקודשת

א) עיין בריטב״ה ברים סוגיין ד״ה לה שאנו וכדבריו יש להגיה גם כאן. וער׳ בש״י.

כלל וכיון דאשמועינן דמשום הקטרה דלפני ולפנים לא פרשי לא אינטריך לאשמועינן משום מתן דמים: מעלות דאורייתא. מעלות אלא בשעת הקטרה והא איכא הא מעלה

בקדושה. מתן דמים: שם פרישה אחת (א). כולה חדא מעלה

היא דמהיכל פרשי [משום] לפני ולפנים בין בשביל הקטרה ובין

בשביל מתן דמים ומבין האולם ולמזבח לא [פרשי] בשביל לפני לפנים

שמנו חכמים במשנה במסכת כלים בפ"ק (משנה ח) דקאמר התם הר הבית מקודש מירושלים והחיל מהר הבית ועורת נשים מן החיל ועורת ישראל משל נשים ושל כהנים משל ישראל ובין האולם ולמזבח מן העזרה וההיכל מבין האולם ולמזבח דאורייתא נינהו הלכה למשה מסיני והכי גמירי להו הלכך לענין פרישה (כ) נמי דקרא לא איצטריך פרישה אלא מהיכל כדכתיב י וכל אדם לא יהיה באהל מועד ואתו רבנן וגזור בין האולם ולמזבח דילמא מיקרי ועייל להיכל ולא נמשכה שאר עזרה לאותה גזירה שהרי בין האולם ולמזבח קדושה אחת היא ושאר כל העורה קדושה אחת ובין האולם למזבח גופה גזירה והויא לה שאר עזרה גזירה לגזירה ואי סלקא דעתך מעלות דקתני התם

דהא כולה חדא גזירה: ש"מ. מדגזר בין האולם ולמזבח פרישה: קדושת

היכל ואולם חדא היא. ואולם נמי

אהל מועד מקרי ועביד הרחקה

לפרוש מבין האולם ולמזבח (ג) פרישה

לכל העזרה דילמא עייל לאולם וקא

עבר אלא יהיה באהל מועד: אולס

ובין האולם ולמובה חדא היא. וכי

גזור אולם אטו היכל אימשיך האויר

דבין האולם בההיא גזירה: חסה

על ממונן. ואנן נמי חסינן וחתיית

גחלים שוחקת את הכלי ומחסרתו:

משום חולשת. שטורה הות לערות

מכלי אל כלי: קב גחלים. כשמערה

של ארבעת קבין לחוך של שלשה

מתפזר לו קב גחלים הוא מכבדו

◊ לתוך אמה סילון של עזרה היולאת

לנחל קדרון: ולח רבי יוסי. דחי ר׳

יוסי שלשה מתפזרין: בשל קביין היה מכנים. וחותה בשל ד' קבין כרבנן

שאמרו בשל ד' קבין היה חותה:

סאה מדברית. ששת קבין מדבריות

וכשבאו לירושלים הוסיפו שתות על

המדות ונעשות ששת קבין מדבריות

הַצְּנָה הָאֶחָת: מלכים אי טז 4. וְכֹל בְּלֵי מַשְׁקַה הַמֶּלֶךְ שְׁלמה זְהָב וְכֹל בְּלֵי בֵּית יַצַר הַלְבָנוֹן זְהָב סְגוּר אַין בֶּטֶף נָחְשָׁב בִּימֵי שְׁלמה בֶּסֶף נָחְשָׁב בִּימֵי שְׁלמה 5. ויצף את הבית אבן יָקְרֶה לְתִפְּאָרֶת וְהַזְּהָב וְהַבְּ פַּרְוָיִם: דברי הימים ב ג ו פַרְוָיִם: ם. 6. וְזַהַב הָאָרֶץ הַהִּוֹא טוֹב שָׁם הַבְּּדֹלַח וְאֶכֶן הַשֹּׁהַם: דרבנן נינהו אבל מדאורייתא בין האולם ולמזבח וכל העזרה חדא קדושה היא מ"ש כו": מכולה עורה נמי [נפרשו]. משום הא גזירה גופה

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה שם פרישה אחת היא. כולה חדא מעלה היא דמהיכל פרשי בין בשביל המטרה וביו בשביל מתו דמים דלפני ולפנים ומבין האולם ולמזכח לא בשביל כל"ל: (ב) ד"ה מטלום כוי כלכד (3) ד"ה מעלות כו׳ הלכך לענין פרישה דקרא גמי לא אילטרין: (ג) ד"ה קדושת היכל כו׳ לפרוש מבין האולם ולמזבח דילמא עייל לאולם כו׳ כל״ל ומיבות פרישה לכל העזרה נמחק: (ד) ד"ה סאה כו' נתפזרו לו ב' קבין ירושלמיות:

מוסף רש"י

וניקום ונגזור גזירה לגזירה. הא דאמריטן בכולי הש"ס שאין גוורין גורה לגורה, מהאי קרא נפקא (ויקרא יח) ושמרתם את משמרתי עשו משמרת. כלומר נוסמו מי עשו משנורת, כשונו גזרה למשמרתי לחורתי, ולא משמרת למשמרת, שלא יעשו גורה לגורה (ביצה ב:). התורה חסה על ממונן של ישראל. שנאמר (ויקרא יד) ולוה הכהן ופנו את הבית וגו', על מה חסה חורה, על פכין של כלי חרס שאין להם טהרה במקוה, א"כ חסה על ממון קל כ"ש על ממון חשוב, א"כ חסה על ממון של זרי